

retholde den Tilstand, som efter hvert Steds Forhold er den ønskeligste. Er Rettelsen af Løb-
benes Bugter ikke saa nødvendig, hvor man ikke tilstræber stærkere Afvandning, saa kan den tidt
være særdeles ønskelig, fordi et Magelæg mellem Natroge kan i høi Grad lette Anlægget af
Vandingskanalen og af Detailvandingen, og fordi man derved kan opnaa at fjerne Maløbet fra
Brinker, der udfyldes, og hvorfra Materialet belemrer de nedre Dele af Løbet. Ere regelmæs-
sigt gennemførte Rensninger af et Løb ikke nødvendige eller endog skadelige, fordi det allerede
har staaet sig for dybt ned i Jordbønnen, saa kan et virksomt Tilsyn, afpasset efter Forhol-
dene, dog være ønskeligt, f. Ex. til at træffe Foranstaltninger mod den nævnte skadelige Ud-
huling af Brinker.

Under en Samtale om disse Forhold med Stiftamtmanden i Ribe berørte denne, at
der fra privat Side var fremkommen Planer til Vandløbsreguleringer ved Kongeaaen, hvorefter
Hovedløbet langs Dalens Midte rettedes, de fornødne Stenværker anbragtes til at føre Bandet
ind i Vandingskanaler langs begge Sider af Dalen og denne ved Udflytninger og anden Jord-
flytning reguleredes med Fald fra Kanalerne mod Hovedløbet. Han havde udtalt sig imod
Forsøg paa at gennemføre Planer efter denne Maalestok, ikke fordi han i Principet bestred
deres Hensigtsmæssighed, men fordi deres Kostbarhed vilde gøre dem uigjennemførlige, og deres
Fremkomst kun sinke Gjennemførelsen af de opnaaelige Ordninger. Paa samme Maade udtalte
man sig fra Hedeelskabet's Side. Hvor vidt man kan gaae med Hensyn til Anlægs Beføstel-
lighed, maa afgjøres i hvert enkelt Tilfælde og af Mænd, som ere tilstrækkelig kjendte med de
stedlige Forhold.

Mod Planer, som de antydede, kan der fra et teknisk-landøkonomisk Standpunkt
Intet være at indvende.

Kun maas det erindres, at de fleste Strækninger af de vestjydske Vandløb have saa
stærkt Fald, at det vilde vise sig nødvendigt at forsyne Hovedløbet med endog saa temmelig
mange Styrtefald, som i vort Klima og under de uheldige Vandføringsforhold i Vestjylland
(som jeg nedenfor skal komme tilbage til) ville blive forholdsvis kostbare. Naar imidlertid
vedkommende Autoriteter overalt tage sig virksomt af Vandløbene forekommer det mig, at man i
mange Tilfælde, selv om man ikke i Diebliffet kunde gennemføre den mest rationelle men kost-
barere Ordning, dog kunde arbejde henimod den, f. Ex. ved Tilveiebringelsen af Magelæg, der
atter kunde gjøre det muligt, at mangen en Jordplanering kan udføres ved Udflytning, en Ar-
beidsmaade, hvorved der tidt flyttes 10 Kubikfaaen for det, som 1 Kubikfaaen ellers koster at
flytte. Men for at Vandløbsordningerne i det Hele taget kunde blive tilfredsstillende, saa at der
f. Ex. overalt, hvad enten Ordningen tilsigtede Afbenyttelse af Bandet eller Afvandning, eller
begge Dele, kunde blive gjort det Fornødne, for at Rettelser af Løbene skete i Forbindelse med
rationelt ordnede Magelæg, maatte vedkommende Autoriteter og Landvæsenkommissionerne be-
nytte mere specielt sagkyndig Hjælp end hidtil, og det maa erindres, at Sagkundskaben her ikke
er af ren juridisk eller teknisk eller landøkonomisk eller matriculskyndig Natur, men skal have
den Forening af disse Egenheder, som kun faas, hvor de fornødne Forbundskaber ere tilstede,
gjennem tilstrækkelig Erfaring i selve de omhandlede Sager. For Landvæsenkommissionerne
skal det ogsaa staa klart, at de ikke skal optræde som de specielt Sagkyndige. I tidligere
Tider, hvor Vandløbsagerne som oftest vare ubetydelige, og da ingen specielt Sagkyndige fandtes,
var Forholdet anderledes; men nu bør en Landvæsenkommission vide at finde den rette sagkyndige
Hjælp, ligesom et Amtsraadsudvalg tilkalder en Arkitekt, naar det skal staa for Opførelsen af
en offentlig Bygning, eller ligesom et Udvalg til Fastsættelsen af en Jernbanelinie tilkalder en
Ingenieur.

Ved den nederste Del af Karupaa er der for saa Nar siden foretaget en temmelig
betydelig Regulering helt op forbi Estrvadgaard. Arbeidet blev forholdsvis meget kostbart, og de
Lodsseiere, som skulde udøbe Omkostningerne, forment, at de nærmest havde havt Skade af
Foranstaltningen, som var kommen andre, ovenfor liggende Lodsseiere tilgode. Hvorvidt dette
var rigtigt, havde jeg ikke Materiale til at bedømme, men at den rette Sagkundskab ikke havde
raadet, frengaar af, at Løbet var rettet uden Magelæg, saa at altsaa en Række Gendomme vare
værfkaarne, Broer fornødne, Vedligeholdelsen af den gamle, bugtede Aa fornøden som Skjel
og Hegn o. s. v. Ved Nørveaa var der foretaget nogen Regulering mellem Høld og Bruns-
haab, og forøvrigt den bestaaende Tilstand lagt til Grund ved Udarbejdelsen af et Regulativ.
Naen gik indtil Skjergaard tilbøds gennem en Række Bredninger, med mere eller mindre Len-
dents til at gaae sammen. Ved en Landvæsenkommissionsforretning havde man, endog saa
uden et Nivellement til Vejledning, fastsat Breder for Løbet, stigende efterhaanden som det
optog flere Sideløb. Dette synes jo ret rationelt, men er i Virkeligheden yderst inkorrekt,
hvor, som det her aabenbart var Tilfældet, Faldet var stærkt veglende, og hvor der paa de